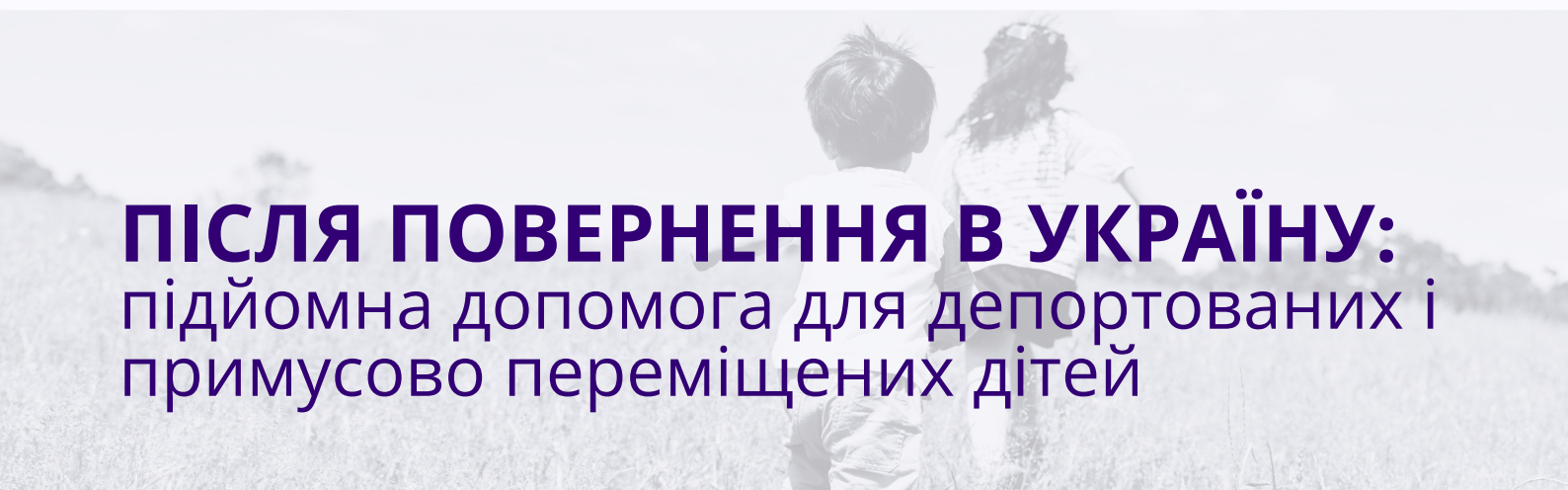

ПІСЛЯ ПОВЕРНЕННЯ В УКРАЇНУ: підйомна допомога для депортованих і примусово переміщених дітей

Вступ

За офіційними даними, з початку повномасштабного вторгнення тисячі українських дітей були депортовані або примусово переміщені внаслідок збройної агресії рф. Станом на липень 2026 року зафіксовано **понад 20 тисяч депортованих та/або примусово переміщених дітей**, з яких **понад 2 тисячі вже повернулися в Україну**¹.

Після повернення діти потребують безпечного середовища, належного супроводу, відновлення документів, а також доступу до медичної, психологічної, соціальної та правової допомоги. Однією з передбачених державою гарантій є підйомна допомога, спрямована на створення належних умов для їхньої реінтеграції та адаптації в Україні.

¹Офіційний портал «Діти війни». URL: <https://childrenofwar.gov.ua/> дата звернення: 05.08.2026.

Для кого цей матеріал?

Цей матеріал буде корисним для:

- дітей до 18 років, яких примусово вивезли – депортували – до росії, білорусі або іншої держави чи перемістили до іншої місцевості в межах тимчасово окупованої території України та які повернулися в Україну;
- дітей до 18 років, які повернулися в Україну після перебування під ризиком депортації або примусового переміщення, зокрема дітей, які проживали на тимчасово окупованій території України;
- молоді віком від 18 до 23 років, якщо до досягнення 18 років їх депортували, примусово перемістили або вони перебували під ризиком депортації чи примусового переміщення, зокрема проживали на тимчасово окупованій території України;
- батьки, опікуни, піклувальники або інші законні представники таких дітей, а також особи, яких вони уповноважили діяти від їхнього імені;
- фахівці, які допомагають дітям і сім'ям: працівники служб у справах дітей, органів соціального захисту, шкіл, лікарень, соціальних служб, органів місцевого самоврядування, громадських і благодійних організацій.

Чим регулюється питання?

[Постанова Кабінету Міністрів України від 14 травня 2024 року № 551](#)

“Про затвердження Порядку виявлення, повернення, забезпечення супроводу та реінтеграції дітей, які депортовані або примусово переміщені, або перебували під ризиком депортації та/або примусового переміщення внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, або осіб з числа дітей”;

[Постанова КМУ від 29 жовтня 2024 року № 1240](#)

“Деякі питання захисту дітей, депортованих або примусово переміщених у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України”;

[Постанова Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2025 року № 1295](#)

“Деякі питання щодо захисту прав дітей, які депортовані або примусово переміщені, або перебували під ризиком депортації та/або примусового переміщення внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та осіб з їх числа”.

ПІДЙОМНА ДОПОМОГА

Що таке підйомна допомога?

Підйомна допомога – це одноразова грошова допомога у розмірі **50 000 гривень** на кожну дитину або особу з числа дітей.

Вона **надається для створення належних умов для реінтеграції та адаптації** дитини або особи з числа дітей в Україні після повернення, а також **для невідкладного забезпечення їхніх прав і найкращих інтересів**.

Розмір підйомної допомоги не враховується під час обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї для призначення державної соціальної допомоги та житлових субсидій.

Хто має право на підйомну допомогу? *

Депортована дитина - будь-яка особа віком до 18 років, яка перебуває в Україні на законних підставах і за відсутності підстав, передбачених міжнародним правом, примусово переміщена через державний кордон на територію російської федерації, республіки білорусь, інших держав у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України.

Примусово переміщена дитина - будь-яка особа віком до 18 років, яка за відсутності підстав, передбачених міжнародним правом, примусово переміщена з місцевості, на території якої вона законно перебувала, до іншої місцевості в межах тимчасово окупованої території України у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України.

Дитина, яка перебуває під ризиком депортації та/або примусового переміщення, - будь-яка особа віком до 18 років, яка перебуває в Україні на законних підставах і щодо якої у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України існує загроза депортації та/або примусового переміщення.

Особа з числа дітей - особа віком від 18 до 23 років, яка на час збройної агресії російської федерації не досягла 18 років (повноліття), перебувала в Україні на законних підставах і за відсутності підстав, передбачених міжнародним правом, примусово переміщена через державний кордон на територію російської федерації, республіки білорусь, інших держав або примусово переміщена з місцевості, на території якої вона законно перебувала, до іншої місцевості в межах тимчасово окупованої території України у зв'язку із збройною агресією російської федерації, перебуває під ризиком депортації та/або примусового переміщення;

**ці категорії мають право на отримання допомоги за відповідності іншим умовам.*

Право на отримання підйомної допомоги виникає:

У законного представника дитини, яка прибула у супроводі, або в уповноваженої ним особи	з дати їх прибуття разом із дитиною в Україну	За відповідності критеріям: 1. Забезпечували супровід дитини під час її повернення в Україну. 2. Дитина повернулася з території депортації або примусового переміщення, тимчасово окупованої території України. 3. Таке прибуття в Україну відбулося після 6 червня 2025 року (включно) або інформація про них міститься в індивідуальному плані. 4. Наявний витяг з Реєстру відомостей щодо депортованих або примусово переміщених дітей або інформація СБУ про підтвердження факту повернення дитини.
У законного представника дитини, яка прибула без супроводу, або уповноваженої ним особи чи законного представника дитини, яка прибула в супроводі законного представника або уповноваженої ним особи, але без оформлення індивідуального плану, або уповноваженої ним особи, або у разі, коли дитина повернулася з тимчасово окупованої території України	з дати прибуття в Україну	За відповідності критеріям: 1. Дитина повернулася без супроводу або в інших випадках, визначених нормою: у супроводі, але без оформлення індивідуального плану чи з тимчасово окупованої території України. 2. Прибуття дитини в Україну відбулося після 6 червня 2025 року (включно). 3. Наявний лист представника Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про підтвердження факту повернення дитини (інформація з Реєстру відомостей щодо депортованих дітей або примусово переміщених дітей) або інформація СБУ про підтвердження факту повернення дитини.
В особи з числа дітей	з дати її прибуття в Україну	За відповідності критеріям: 1. Прибуття відбулося після 6 червня 2025 року (включно). 2. Наявний витяг з Реєстру відомостей щодо депортованих або примусово переміщених дітей або інформація СБУ про підтвердження факту повернення.

Куди звертатися для отримання підйомної допомоги?

До Державної служби України у справах дітей (контакти див. нижче у розділі “Корисні контакти”).

Хто може звернутися для отримання допомоги?

Із заявою може звернутися:

- законний представник дитини або уповноважена ним особа;
- особа з числа дітей - самотійно;
- дитина, яка досягла 14 років, - самотійно.

У якій формі подавати заяву?

Заява про надання підйомної допомоги подається за формою згідно з [додатком 3 до Порядку № 551](#).

Її можна подати:

- особисто в паперовій формі;
- поштою рекомендованим поштовим відправленням;
- в електронній формі на адресу електронної пошти Державної служби України у справах дітей із накладенням кваліфікованого електронного підпису.

У який строк потрібно подати заяву?

Заява про надання підйомної допомоги повинна надійти до Державної служби України у справах дітей **протягом двох років із дня виникнення права на отримання допомоги**.

Які документи необхідні?

Якщо звертається законний представник дитини або уповноважена ним особа

Необхідно подати заяву та пред'явити або додати:

- паспорт громадянина України;

за відсутності паспорта – інший передбачений законодавством документ, що посвідчує особу, зокрема єДокумент, тимчасове посвідчення громадянина України, посвідку на постійне проживання, посвідчення біженця або посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту;

-
- реєстраційний номер облікової картки платника податків, крім випадків, коли особа через релігійні переконання відмовилася від його прийняття та має відповідну відмітку в документі;
 - свідоцтво про народження дитини, відомості електронного відображення актового запису про її народження або паспорт громадянина України, виданий дитині,

а у разі відсутності таких документів - заяву про наявну інформацію про дитину, складену у довільній формі, в якій зазначаються реквізити Державної служби у справах дітей, інформація про особу, яка подає заяву (прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) дитини, дата народження;

- документ, що підтверджує повноваження законного представника або уповноваженої ним особи;
- документ, який підтверджує факт повернення дитини.

Які документи підтверджують факт повернення дитини?

Факт повернення може підтверджуватися одним із таких документів або відомостей:

- копією Індивідуального плану заходів із повернення дитини;
- листом представника Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про підтвердження факту повернення;
- витягом із Реєстру відомостей щодо дітей, депортованих або примусово переміщених у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України;
- інформацією Служби безпеки України про підтвердження факту повернення дитини.

Якщо документи подає особа з числа дітей

Необхідно подати заяву та пред'явити або додати:

- документ, що посвідчує особу;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків, крім передбачених законодавством випадків відмови від нього;
- витяг із Реєстру відомостей щодо депортованих або примусово переміщених дітей або інформацію Служби безпеки України про підтвердження факту повернення.

Якщо витягу з Реєстру немає?

Якщо заявник не має витягу з Реєстру відомостей щодо депортованих або примусово переміщених дітей, Державна служба України у справах дітей звертається до Служби безпеки України для підтвердження факту повернення.

Служба безпеки України повинна надати відповідну інформацію протягом 10 робочих днів із дня отримання звернення.

Як виплачується допомога?

Підйомна допомога виплачується **одноразово**:

- законному представнику дитини;
- уповноваженій ним особі;
- особі з числа дітей;
- дитині, яка досягла 14 років, – на її власний рахунок, якщо виплату оформлено безпосередньо на дитину.

Кошти перераховуються на розрахунковий рахунок, відкритий в уповноваженому банку.

МЕХАНІЗМИ ОСКАРЖЕННЯ ВІДМОВИ У ПРИЗНАЧЕННІ ПІДЙОМНОЇ ДОПОМОГИ

В разі відмови у призначенні підйомної допомоги, таку **відмову можна оскаржити**. Відмову можна оскаржити в позасудовому порядку та в судовому порядку.

Позасудовий порядок

З чим і куди звертатися зі скаргою?

Зі скаргою до Державної служби України у справах дітей

Який строк подання скарги?

Протягом 30 днів з дня отримання рішення про відмову

Що має бути викладено у скарзі?

- 1) найменування адміністративного органу, до якого подається скарга,
- 2) відомості в обсязі, достатньому для встановлення особи скаржника, та його контактні дані (прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) або найменування особи, адресу місця проживання/перебування, місцезнаходження, номер засобу зв'язку, адресу електронної пошти, інші контактні дані). У разі подання скарги представником скаржника в ній додатково зазначаються такі самі відомості стосовно представника,
- 3) вимоги скаржника та їх обґрунтування,
- 4) дату складення скарги.

Як можна подати скаргу?

Скаргу можна подати в електронному форматі за посиланням: <https://children.gov.ua/contact> або звичайною поштою рекомендованим листом на адресу: 01001, м. Київ, вул. Еспланадна, б. 8/10.

Судовий порядок

З чим і куди звертатися?

З позовом про визнання рішення про відмову протиправним та зобов'язання призначити допомогу до окружного адміністративного суду за місцем проживання (перебування) позивача або до окружного адміністративного суду за місцезнаходженням відповідача.

Який строк подання позов?

6 місяців з дня отримання рішення про відмову.

Корисні контакти

Державна служба України у справах дітей

Звернення щодо підйомної допомоги та питань захисту прав дітей після повернення.

Адреса юридична: 01601, м. Київ, вул. Еспланадна, б. 8/10

Адреса фактична: 01601, м. Київ, Спортивна площа, 3В

Електронна пошта: info@dsusd.gov.ua

Телефон відділу діловодства: 044 289 52 71

Офіс Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

Можна звертатися, якщо відомо про депортовану або примусово переміщену дитину, а також з питань підтвердження факту повернення.

Електронна пошта: hotline@ombudsman.gov.ua

Гаряча лінія Уповноваженого: 1678, для дзвінків з-за кордону: +38 044 299 74 08.

Служба безпеки України

Може надавати інформацію про підтвердження факту повернення дитини або особи з числа дітей з території депортації, примусового переміщення, території перебування під ризиком депортації та/або примусового переміщення.

Електронна пошта: callcenter@ssu.gov.ua

Телефон довіри: 1516

Якщо Вас зацікавив цей матеріал і Ви хочете ознайомитися з подібним:

Наша команда регулярно готує правові огляди, статті, аналітичні матеріали та тематичні звіти, спрямовані на глибше розуміння механізмів реалізації, захисту прав дітей.

Ознайомитися з матеріалами можна за посиланням:

- правові огляди: <https://article3.ngo/category/pravovi-oglyady/>
- аналітика та тематичні звіти: <https://article3.ngo/analytics/>
- авторські статті: <https://article3.ngo/avtorski-statti/>

**Громадська організація
"Центр забезпечення найкращих інтересів дитини "Стаття 3"**

Підготовка матеріалу:
Яна Совик, Ілаха Гахраманова
Дизайн матеріалу:
Яна Совик